

ANUNCIS

Espots publicitaris, festes tradicionals, tómbols, desfilles de MODFS, vernissages, barbacoes, picknics, massatges ensaïmades, mïsses de campanya, reconciliacions post-matrimonials: SEMPREF.... "ELS COLOMINS DE TOGOREFS" de Exclusivas artísticas AY MAMI BLÚ.

Consell de redacció complert s'ofereix per treballar a revista o diari local. Millor si és de fortes tendències comunistes o costumistes. És igual! Som molt bons i competents i no ens droguem ni fem pudor.

Senyoreta de companyia s'ofereix per a convencions, carnivals, sopars familiars, inauguracions, festes transformistes, etc...

gin fet. Es pagarà moltíssim el dia de demà, creguin-ho és una bona inversió, si demà vostè passa apuros

desgàcies que l'havien marcat amb cicarnus del de senyany, jutjava a través dels seus negres pensaments que l'havien ajudat a ésser un solitari.

ÚLTIMA HORA

Art al carrer. Tothom que es cregui madur culturalment i possessor del bon gust, no pot deixar d'ignorar el "chef d'oeuvre" del carrer Creueta núm. 37.

La Directora del Centro Periodístico dies en terra va morir. A partir d'ara, en comptes de comptar "calderilla" comptarà osties consagrades. Que pregui per nosaltres. Amén.

Medicina:

El doctor Flàvius ha advertit molt seriament que si s'obre una altra granja deixa la medicina general per instal·lar una clínica de Yonquis i periquitos.

Meteorologia:

Si voleu pluja, encarregueu a la Coral Belles Arts una cantada d'havaneres. Si voleu temporal, un concert a la Srta. Ibanyez. Si voleu tempesta, una sessió de l'orquestra de les JJ.MM.. Però, si voleu tifó, el concert per a dues guitarres del Benet Casablanques, parent pròxim del nas de porc.

LES CARRERES DEL TORRELLA

CONTACTES

Sóc un gosset pataner, mon pare policia, ma mare una perduda; d'ell vaig heretar l'afició a les botes i a l'ordre i d'ella una certa militància i la mala llet. Camino amb dues potetes, encara que degut a l'esfor que això em representa coixejo bastant.

En el marc del concurs de cultura ràpida de la campanya "Yo tengo más currículum que tú, tururú", el venerable vellet que presideix la Fundació Bosch i Cardellach, el senyor Torrella, es disposa a realitzar l'adaptació dels "Elements d'Història de Sabadell" per a infants.

L'obra, l'edició de la qual serà finançada pel Banc de Sabadell, pretén divulgar entre els escolars locals l'obra principal del Vacaburra sagrada Miquel Carreres.

El consell de redacció d'aquesta revista, no es vol pronunciar, de moment, sobre el tema, perquè no volem pecar d'arribisme, però sí que vol formular una breu advertència a l'autor:

Torrella, ull viu!, que una cosa és la cultura i una altra el "Libro rojo del cole".

AHORA SIN POSTER

LAS PROVINCIAS

DE PERSÉPOLIZ

Preu: 50' - Ptes.

Nº 4 Març 1980

Dip. Legal: B/9700/80

Directora: NENA, la pastora del Rubió

EDITORIAL

PERQUÈ :

Ja n'estem farts de productes de segona mà, que aprofitant la ignorància general dels provincians pretenen fer-los passar per nous. No llegim la "Maison de Marie Claire". Es donen el bec amb els Konomitu i la seva Obra Cultural, amb els fòssils de la Fundació i els ex-falangistes del Patufet.

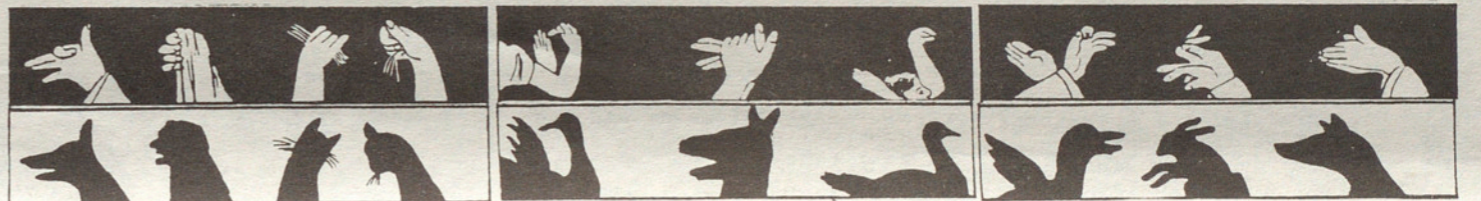
¿PERQUÈ NO PARLAREM MES DE L'exzema?

(perquè de petits burgesos n'hi ha a tot arreu). Perquè la massa -gràcies a Déu- no es pregunta "Què és l'Exzema" No són ni atroïnats. Són uns fantasmes que encara creuen en el segle XX, amb aquell esperit de Boy Scout que sempre els traïciona.

VISCA EL COSTUMISME !!

NO ENS OBRIM DE CAMES NI AMB LA PREMSA FEIXISTA NI AMB ELS DE BARCELONA QUAN VÈNEN A RECUPERAR-NOS AMB FROID SOTA L'AIXELLA. PER GLÒRIA SEVA

FLORS DE RURALIA

Tot acomplint la nostra tasca de burots al Coll de Montcada, vam veure com pujaven pel vessant de Sant Andreu tres carros. En ésser que foren al coll, vam fer-los aturar a prop del foc que hi teníem encès, per tal d'escorcollar-los. El primer carro era guiat pel senyor Sardà i Salvany (que viatjava d'incògnit), i portava un carregament de culleres.

Nosaltres estàvem al coll d'Estenalles quan va passar en Cuscó amb un sac a l'esquena. De primer va fer veure que no ens veia, i feia el gest d'amagar alguna cosa entre unes mates. Massa tard. Així és que esbossà un rictus forçat i ens vam considerar saludats.

Havíem trucat durant una hora a la porta de la masia de can Torres quan ens va obrir el de les Drogues amb un barnús de seda vermella que tenia un dragó brodat a l'esquena.

Què volíeu? -va dir. Volíem aigua -vam dir. Com que la font de les Maioles quedava massa lluny, vam anar a rentar-nos la cara a la bassa de can Cadafalch. Pel camí vam trobar els burots -ara eren uns altres els qui feien aquesta feina- i els vam ensenyar la coberteria. Vam rentar-nos la boca a la bassa de can Cadafalch i com si res, i encara vam tenir temps de cacar dues guineus i quatre o cinc martes i una gineta abans d'arribar al revolt de can Pagès.

-Tú tene las terras; jo te las treballaré, y ja veurás quina usana!

Doctor Flàvius

Se publica en diversos idiomas.

LA CIENCIA TOVA

La nostra terra ha estat sempre fèrtil en homes d'esperit visionari que, anticipant-se a l'època, han descobert noves teories científiques de la indústria o bé per fer més suportable la dura i feixuga existència de cada dia.

A part dels savis oficials, als quals els ha estat reconegut el seu enginy, i que són poca, la majoria d'aquests homes no ha reït en les seves elucubracions, per causa de l'enorme envergadura del projecte, un elevat nivell científic inassequible als seus conciutadans, o bé per la crònica manca de recursos que ha fet que el seu nom quedés reduït al més sordid anonim.

Un cas paral·lel a l'anterior és el dels filòsofs i pensadors, predicadors de revolucionàries teories sobre originals concepcions de l'univers o de la conducta humana, que mai no han aconseguit sortir dels cercles més casolans, per manca de relacions públiques i perquè els canals normals de difusió els han estat rigorosament i sistemàticament vetats.

Aquests personatges malaventurats són els precursors i peoners d'una nova contracultura que està naixent, i que aplicada a la ciència i a la tecnologia l'anomenarà a partir d'ara "la ciència tova", per la seva humilitat respecte a la natura i per contraposició a les ciències i tècniques "dures" com són l'energia atòmica, les grans centrals termoelèctriques, etc.

Des de les pàgines d'aquesta senzilla publicació volem reivindicar i divulgar totes aquelles persones i institucions que han treballat en aquest terreny, així com els aparells, màquines i altres ginyes que, encara que molt coneguts, es puguin incloure dintre d'aquesta ciència o tecnologia tova.

Voldríem que els nostres lectors, ens fessin arribar a mans, notícies sobre persones d'aquesta raça, investigadors sobre el moviment continu, dissenyadors d'artefactes originals i inservibles, elaboradors de noves i absurdes teories filosòfiques, etc. i des d'aquesta simple però inquietant tribuna, ho farem arribar als nostres lectors.

Iniciem ara aquesta secció reproduint un gravat publicitari que un enemic ens ha fet arribar. Obviament, no donarem ni la marca ni l'adreça del fabricant, encara que en sia mereixedor. L'ètica abans de tot, aquí no ens venem a ningú. Només direm que la firma constructora és de la Vall del Tenes.

Qui això firma, i que modestament es considera un peoner de la ciència tova, ha analitzat l'artefacte de forma científica i diu el següent:

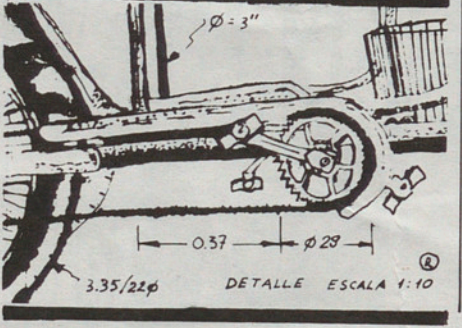
- Denominació de l'artefacte: ciclo-car
- Propulsió: "Pedal-power"
- Objectiu: "llene de vida su tiempo libre" (segons el fabricant)
- Descripció tècnica: rodes, vela amb serrell, frens, llums, seients, etc.
- Comentari: L'aparell és collonut, té múltiples avantatges però, com a producte típic de la ciència tova, el seu èxit és encara llunyà, ja que per a l'home mecanitzat/civilitzat/urbanitzat d'avui té els problemes bàsics següents, que el fan absolutament inviable:

- . No consumeix benzina.
- . No fa soroll ni pol·luciona l'ambient.
- . Ocupa poc lloc.
- . Quasi no té carrosseria, impossible per a lluir-se.

De totes maneres, demanem al seu inventor, encara desconegut per a nosaltres, que no es desanimi, que ja té guanyat un lloc a la llista d'honor dels savis maleïts que estem preparant una tova era per a la humanitat.

Julivert

sistema de pedal-piñón

LA POESIA I ELS GERANIS

Un poeta local declarava fa uns quants dies a la premsa quelcom que permetia de dir al transcriptor del diari que el poeta en qüestió "reconeix que avui ens trobem en un desori en el camp de la poesia catalana". No sabem si el model poètic d'ahir que ell proposaria als nostres poetes és aquell sonet que hom li coneix de fa uns quants anys, que comença:

¡FRANCO!
 "Como desea el corazón la amada
 perdida en ignorada lejanía;
 como busca la estrella, que es su guía,
 la nave en noche oscura extraviada
 como la tierra, de esperar cansada,
 la parva lluvia bienhechora ansia,..."

acaba:
 "así, tras largos días sin ventura,
 de callado dolor y de amargura,
 tú sostuviste nuestro corazón;
 tú fuiste, en nuestra noche, la esperanza,
 la libertad, la paz, la bienandanza
 y, casi ya, nuestra resurrección." (1)

Nosaltres no l'hi fem retret, ni del que escrigué aleshores, ni del que proclama ara -ja nonagenari- pels diaris. Tothom es pot equivocar. El que ens esglaià és que, tant aleshores com ara, hagi pogut trobar comparses per a fer-se aplaudir i encimbellar.

(1) Ernest Mateu Preveré, Franco en Sabadell, Sabadell 1942, pag 41

FÁBRICA DE MEDALLAS DE TODAS CLASES

(Sabadell dels 60 : ERROR)
 Ja sabem que la conselleria de cultura contractà el seu pan de l'illa, perquè s'encarregués d'elaborar l'exposició de la nova imatge de Sabadell. Esperaven que Pablo la pentinés, la massatgés, la moni curés..., en fi li fea aquella permanent que a l'artista li queda tan bé. El primer Error.
 El panisset amb el despistament pel·lida dels estrangers de capital, va i lloga el Pep Sallés i el Ruc Cortina (DOS PUEBLOS I UNA SOLA DUCHA), assessorats pel Corbellas i el Cortinellas (lovestory), s'instal·len amb el King Kong-Barcelona i l'illa-Sabadell. Tot pelgat al-segona Error.
 Passen els dies, els bitllets volen, ja falta poc per l'estrena, la feina per fer, sous dels "homs professionals" de Barcelona, tot s'ha anat menjant el generós preanupost, el prestigi de callitar "Eina" perilla, què fer? ...por aquí?por allà? Davant de l'evident fracàs sabollista als ignorants indígenes vallesans, el A. Blanquer (l'extravagant)7, el Po Melo (el marcolista)7 Serà aquest el tercer i de finitiss Error?
 Per culpa d'aquesta tonteria provincial ne, perdérem Pablo el seu obrro a la capital? Què pensarà EL REPLO, Belles Arts?... Junta de Museus?...o potser li farà prorrogar l'exili... i per tant L'OBLLITI!

SABADELL CORRUPCIÓ URBANÍSTICA

No senyors, no és això. Oh miserables cretins, a canvi d'una trista muda de calçotets i samarretes!!
 El nostre ex-director, el gosito Addà, ens comunicà que Manuel Larrosa, com a representant de l'ajuntament, mantenia relacions amb la bèstia negra.
 A partir d'ara, la casa consistorial en comptes de recuperar, per ampliar dependències, un dels molts edificis que veiem volar molt sovint, a mans dels cràpules caganers, gaudirà de dues meravelloses plantes de l'edifici de cotilles i mitjons del començament de la Rambla, aberració vulgar i merdeta, una de les moltes que ens estan poblant. L'intermediari de tan llesta transacció és el conegut Carner (edifici Campos). Ara compremen les afectuoses salutacions al Larrosa, que a partir d'ara, marcarà paquet gràcies a l'estilmarx "nova direcció".

UN ALTRE ESTAFADOR

Antoni Angle, a més de no liquidar els números endarrerits de la nostra revista, a més de ser conspirador de les nates flatoses, a més de ser un dels quililis dels Gallots, és un estafador (1).
 El famós conte Iman Dguiu, el nostre best-seller que ell signava, era un vulgar plagi. Hem sabut pel propi interessat la desagradable notícia. Xavier Garriga, diletant de les lletres catalanes, va venir a demanar explicacions en descobrir la punible monstrositat del domador de pollastres que, aprofitant el desordre del jovicell lletrat, s'apoderà dels originals de la gran novel·la futurista.

(1) Com podem comprovar en la seva escandalosa biografia escrita per l'Ernest socialista en el fullot dels Gallots d'Edicions Lumpen Campos y Castillos de la Meseta. Sabadell, febrero 1980, i corroborada pels altres quililis.

GRAN ALEGRIA EN ZULLULANDIA por la llegada de ocho cajas de libros en lengua zulú.

pàgines viscudes

BALLETT EXPRESS
 L'autèntica narració del Ballet Express, fascinant document revelador de les més nombroses intrigues locals, la flor i nata del desnú, en un vodevil arrevistat de tema local:
 "No hi volíem anar. Però hi teníem convocada una reunió de camaval. En entrar a la cantina del soldat, els de l'Òmnium no hi eren, la reunió era desconvocada per fer-nos el boicot al legant que els destorbàvem (no els deixàvem manllejar tranquils). El Serrano ens implorà que comússim, el local estava en crisi, s'esquerdava, compactis i empenyats amb els de l'Ò Cultural

QUI OCUPA PREOCUPA O LA GUARDIOLA S'EMBRUTA

Fa tres anys, va circular un paper de la caixa pel veïnat del carrer Taulí; anunciava l'exposició de la maqueta del "adefesio" de vuit pisos que pensaven entaforar en els terrenys de l'antiga "Escuelita llibertària", del temple de les aigües de Ribatalada.
 Al cap d'un temps, mentre es realitzaven les obres per desviar la mina d'aigua va córrer la veu de la pròxima destrucció del temple neoclàssic de la companyia de les aigües (les carronyes del museu tenien pressa per arrebregar les dues paies de l'escala i posseir-les).

Preveient el canvi de govern, els cràpules mesquins, temerosos de perdre el negoci, enderrocaren ràpidament el vell adefesio, que tants usos cívic-cultural-hauria pogut tenir, a més d'embellir la nostra desmollorada ciutat, fruit dels bestioles sense escrúpols.
 Amb motiu d'una perseverant investigació pestifosc i entremaliats arxius de propietat, la CNT va descobrir que les monges tenien els títols de propietat dels terrenys de la "Escuelita", brutalment confiscats pels feixistes acabada la guerra. Amb audàcia elogiabile, els àcrates aconseguiren recuperar els documents que les religioses retenien protegint l'aberrant negoci de la guardiola.

Amb els papers, la CNT, ocupà l'antic local el dia ple d'escombraries d'una fusteria, amb el sostre d'uralita, les parets atrotinades pel temps, encara hi quedaven les pissarres de l'escola. Amb aquella perfídia que els caracteritza, amb intermediaris de palla, els generosos cràpules feren amenaces, ofertes, contraofertes econòmiques i materials als cenetistes que no tingueren cap tipus d'efecte, perquè l'assemblea va decidir quedar-se el local.

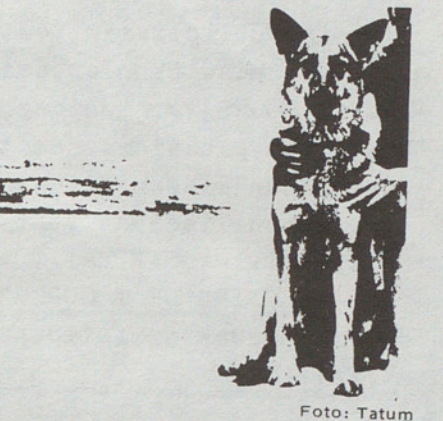
La pèrdua de les dues cinquenes parts del gran tortell que tenien entre mans estroncà el "polvo" de la guardiola, ja que per acabar d'empijorar les coses, els comunistes de l'ajuntament d'ara limiten l'alçada dels nous adefesios, i amb aquestes condicions no hi ha déu que pugui fer obra social ni "pisos para obreros"!!!
 Endavant, Garses!

¿Eres ingeniosa?...

següerem. Al nostre costat, el Max de la Caixa i l'última noia sapaven avorrits: nosaltres, que no hi hauríem hagut d'anar, prenem els cafés, que tant ens ajudarien a suportar la sorpresa que Déu ens tenia preparada: en girar-nos veíerem la Paquereta i el seu home que seien il·lusionats i ens saludaren fredament...
 No deixi de comprar el proper número de la nostra revista, que té en exclusiva mundial aquestes pàgines viscudes dignes de la tieta del Sardà i Salvany:
 «... si t'he ofès, perdona'm -li digui-, però deures fer-me mercès d'escuitar quatre paraules.»
 Ella, revinciant-se una mica i amb un to de veu bastant indiferent, féu la resposta:
 "Mira, ja saps on m'estic: de dies, la porta de casa és sempre oberta."
 -És que no voldria parlar-te davant del teu pare, ni tan sols que ell em veiés.
 Se'm girà... *

La pastora del Rubió

Dediquem la revista a la NENA, la nostra directora, que morí mentres s'estava confeccionant el present N° de "Las Provincias".

L'anterior número el dedicàvem al gran Esteve Comes, però, per un error tipogràfic, la traducció era signada per A. Comes i no per E. Comes. Més endavant ampliarem l'homenatge a aquest sabadellenc universal.

El Nuriol Civil s'inspira en "The loves of Carmen"
 -No fa res, la Faràndula està morta de riure, l'illa és una braga plena de llepets, el museu una casa de barrets... I, a més a més, poc que fa i copia a la revista més xavacana de la nostra vila. No volem pas defensar-la però, de qui és la idea de l'aeromodelisme a la Casa Duran? (1)

(1) ens referim a les connotacions de la laboració del regidor cultural en el primer l'esmentada revista.

Hem detectat certes irregularitats en el pagament dels premis de la rúa de carnaval 1981.

Belles Arts remet a l'Òmnium i l'Òmnium al pare carbasser. Corrupció?, fuga de capitals? sopars de junta? gas, aigua, llum, ascensor, porteria, la vida està caríssima!

Un plat suculent que farà venir cagarines a la metrópolis industrial. Un volum que no pot faltar a la seva biblioteca.

Dediquem unes notes del gran Mariano al "consolat de la disbauxa", els fracassats recuperadors del "baul de los recuerdos", com a modesta aportació nostra al calendari miserable de festes, tradicions i solisticis del Vallès Occidental, i advertim que encara que vesteixin la mona de seda, "mona se queda", que recuperar una festa no és treball de dos dies.

D

EDIQUEM UNES NOTES DEL GRAN MARIANO AL "CONSO-LAT DE LA DISBAUXA", ELS

El Carnestoltes sabadellenc

I parlarem del Carnestoltes, puix s'ho mereix. Què vol dir el de Niça? Aquí es feia millor, quan encara ningú no sabia que Niça i Venècia existien. Del meu record, el vell Sadurní, carnisser de la Plaça (de la casa d'En Baqués), el Pelut de ca la Tresic (sastre d'enfront de la botelleria) i el Xenan, teixidor, eren els caps organitzadors de les festes del Carnestoltes. Els teixidors de més barrila començaven el *dijous gras* amb bombos, trombons de serpent, tabals i corns, mig distreçats, a recórrer quadres i fàbriques. En moltes fàbriques l'amo pagava el berenar de truites i botifarres, amb l'amanit i vi corresponents, a tots els seus treballadors, i les disfrees de canvi de sexe sovintejaven entre els començals. La passada del *dijous gras* tenia per objecte convidar a tothom a rebre S. M. Carnestoltes el diumenge en havent dinat i es preparava el *tablado* a la Plaça, amb tabals i antenes que gratuïtament portaven i muntaven els empresaris d'obres — el Bou, Xico Sarrià i Sagal. L'escalinata i el tron, el fuster més bromista ho deixava perquè ho decoressin bellament els pintors, els quals emplenaven d'escuts els muntants del *tablado*. I que no era esquitit us ho demostrarà el seguici que pujava a dalt: el Rei de la broma, Ajuntament, metges, comissions, astròlegs; generals, ministres, bisbes, etc., i tot el seguici d'un rei. Als escuts hi pintaven pernils, botifarres i porrons plens.

El diumenge de Carnestoltes s'anava a rebre el gran personatge a l'Estació. L'ajuntament de senyors i el dels pagesos, abillats els primers amb levita, barret de copa i colls de camisa desmesurats, amb polaines fins a genoll, fetes de xarolina de barato, faixa i mangala; la dels pagesos amb vestits antics de calces amb davantal, gec i armilla curta fins a sota l'aixela, barretina roja de llarg a llarg de l'espinada, calçons i espardeñyes amb pelucs, faixa i mangala; tots ells anaven al davant. Els cavalls de tot Sabadell eren requi-

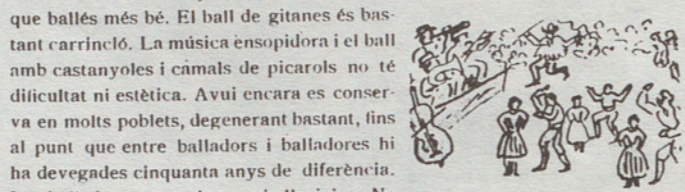

sats per a muntar els barons, ducs, marquesos i cavallers de totes les èpoques; burros amb gitanos, trabucaires, carlins, milicians, cors cantant, orquestres amb instruments estrafolaris; comparses de diferents colles a peu, de metges, notaris, advocats, rectors, monges i capellans, frares de totes les ordes, ballarines, òssos, etc., etc., seguits de carros guarrits, vaixelles tivats per bou, carros-cistells, olles i fantasies les més estravagants que ningú pugui arribar a imaginar.

FRACASSATS RECUPERADORS DEL "BAÛL DE LOS RECUERDOS", COM A MODESTA APOR-TACIÓ NOSTRA AL CALENDARI

En sortir S. M. Carnestoltes de l'Estació i pujar-lo a la carretella, Marxa Reial pels Muixins i altres orquestres repartides en la comitiva i conducció al seu tron de la Plaça. Tota la tarda visites d'ambaixadors i comissions. A la nit, prèdiques i conferències, desbarrant-se sobre assumptes locals picants. Per aquells dies hi havia llibertat de crítica i de ridiculitzar el que es tenia per més sagrat. La Plaça s'omplia d'aquella gent que van per tot arreu men- tre no s'hagi de gastar: veieu els mateixos pertot.

El dilluns, ballades de *gitanes* a la Plaça, davant de S. M. Carnestoltes. Les colles de gitanes de Ripollet, Sentmenat, Castellar i les de Sabadell, en- senyades pel mestre d'aquest ball, l'adroguet del carrer de St. Honorat. A la Plaça es muntaven bastides amb taulons i antenes i per un ral es podien veure les ballades des d'un punt alçat. Les entrades de colles a ballar, amb el diabló al davant fent petar les xurriaques i cridant la colla d'on era, anima- ven els vilatans i forasters de cada poble que seguien la seva colla. Era un motiu de fer festa després que cadascú desitjava fos la colla del seu poble la que ballés més bé. El ball de gitanes és bastant carrincló. La música ènsopidora i el ball amb castanyoles i camals de picarols no té diuclutat ni estètica. Avui encara es conser- va en molts poblets, degenerant bastant, fins al punt que entre balladors i balladores hi ha devengades cinquanta anys de diferència. Les balladores són criatures i ells jaios. No cal dir que el dilluns i dimarts els teixidors no teixien. El dimarts a la tarda, festa tothom. Gran cavalcada per a recollir diners pels pobres, passejant S. M. Carnestoltes pels carrers principals de la vila, sempre en carretella descoberta. Tot anava a vessar. Comparses de tota fàsis. Cavalls, matxos, burros, car- retelles, carros alegòrics, vaixelles, carros- ses, cors, orquestres, comissions i peons amb la safata recollint monedes pels pobres de la vila. Els vehicles anaven plens de màscares amb llargues canyes i una bossa al capdamunt i anaven pidolant per finestres i balconcs. Tots els vehicles portaven bons coves de projectils. Ous plens de cendra, calç, fum d'estampa, mangra i altres pòlvors; confits de farina, cara-

la nit s'organitzava l'enterrament en el qual s'hi veia la direcció del Club Cal- ces, compost dels elements intel·lectuals de Sabadell en art, en crítica i en ca- ricatura. D'aquests, recordo Tomaset Bosch, Ramon Quer, Narcís Giralt, Fàbregas i Mar- galef. Els penons i fanals amb tota mena d'inscripcions, eren a cents, els concurrents a mils i els espectadors tot Sabadell i pobles dels voltants. Eren per morir-se de riure els vestits estrafolaris i les comparses d'una in- dumentària imaginària i era seriós i feia me- ditar de llegir tot el que acompanyava el difunt Carnestoltes. I quins ninots, i quina intenció! La caricatura era de lo més salat. Allò era tota una manifes- tació de crítica administrativa, política i de sociologia, tal com s'entenia allavors. L'enterrament del Carnestoltes era una vàlvula que des vaporava. La mainada cantava cada any, a les festes de Carnestoltes, les cançons:

*Carnestoltes, quinze voltes,
i Nadal de més a més;
tots els dies fossin festa,
la Quaresma mai vinguis.*

*El pobre Carnestoltes s'acaba de morir
un plat de mongetes i mitja de vi.
Sí, sí!*

La societat de ball «L'Americana», que fou la primera que funcionà ben reglamentada a Sabadell, prenia part cada any en l'organització de les festes del Rei de la broma. Fins i tot encarregà a un músic compositor de Barce- lona lletra i música per a unes absoltes, que deien:

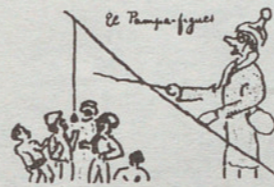
*Tan bo que era i tan festiu,
no n'hi ha hagut cap més al món!
Per què encara avui no vin?
Per què avui ja no respon?
Floreu! Floreu si és que podem.
I floreu, floreu, floreu, floreu!*

MISERABLE DE FESTES, TRA- DICIONS I SOLSTICIS DEL VA- LLÈS OCCIDENTAL, I ADVER- TIM QUE, ENCARA QUE VES-

Aquesta lletra, amb la música adequada, fou durant alguns enterraments la nota culminant, cantada per comparses de «L'Americana». Tornat l'enterrament a la Plaça, a les dotze es cremava el *calabre* de S. M. Carnestoltes, i fins a un altre any. La Quaresma era arribada.

El pampa-figues

El *pampa-figues*, durant els dies de Carnaval feia la seva brometa. Al cim d'una canya hi penjava un fil llarg amb una figa seca a l'extrem i amb un bastó curt l'anava picant. La mainada havien d'agafar la figa seca amb la boca. Les mans no hi valien. Tot un estol de mainada amb la boca badada anàvem freg a freg d'agafar la figa. El que l'hevia se la menjava. Si algun allargava la mà, un cop de canya l'avisava. Per tenir concurrència calia deixar agafar l'esqué de tant en tant. Aquell era ben bé un passatemps al nivell de la mentalitat de l'època; allavors cap obrer menjava postres i la mainada anàvem afumats de llaminadures. Encara que ens diguessin que feien cucs.

Els balls de Carnaval

Els balls de màscares del meu temps eren una desgràcia, un gasto inútil. Les noies que s'estimaven no anaven a ball de màscares; això sí, feien tots els papers per entrar a veure'ls. Es feien tres balls de màscares a l'any. El primer el feien els músics i els joves tots sols; ballaven homes amb homes; al segon hi acudien mitja dotzena de disfrees de noies promeses que hi anaven mig obligades. El del darrer dissabte de Carnestoltes era massa ple. Dones de totes les condicions i de totes les edats omplien les sales de ball fins a fer impossi- ble el moure's.

Qui no ha vist una dona *gato mo'va* disfreada i amb la seguretat de què ningú no la coneix, no sap res del cinisme, de la poca- solta i del desenfre d'una bogeria. Els ves- tuts, ja se sabia: engiponats per gent sense cap noció de gust artístic. Astrò-

TEIXIN LA MONA DE SEDA "MO- NA SE QUEDA", QUE RECUPE- RAR UNA FESTA NO ÉS TRE- BALL DE DOS DIES.

legs, escolans, bebès, manoles, pageses, *capritxos*... sense gràcia, draps vells, mocadors ratats, rets arnats i greixosos... de tot hi havia, fora res d'original i de gust. Cames, sí; en aquells temps les dones ja es dalien per ensenyar les pantorrilles i les cuixes i tot.

I ara un comentari. Si els balls de màscares són pecaminosos, tant ho deuen ésser pels que hi van a ballar com pels que s'ho miren. Si els balls de màscares són balls de pocaverkonyes, tant ho deuen ésser el primer com l'últim. Jo no defensaré la moralitat dels balls de màscares perquè entenc que la moral és una cosa relativa de segons quins temps i de quins països. La illusió que fa a un jove l'ésser escollit per una mascareta no té comparació amb cap altre esplai. Qui serà? Que és estrany que l'hagi vingut a cercar a tu? (Tants joves més ben vestits i més de posició que hi hal... I vinga mirar-li els ulls vius pels forats de la màscara i voler recordar aquella barbata tan bufona... Puix que, al meu temps, les màscares no es destapaven la cara després del ball; tot restava en un misteri que feia desvariejar molt de temps. És una compensació per la dona el poder demostrar un cop l'any qui li agrada i així pot venjar-se postergant els balladors ingrats que no la tragueren a ballar.

La Quaresma

Per la Quaresma, abans de l'enderrocament del tron d'l- sabel II, no es permetia ballar públicament. Era prohibit. En cap societat de ball ni en cap sala no es ballava; era pecat. Les societats com «L'Americana» i «Els Jueus», solien anar el diumenge a la tarda a berenar a can Punyigo o a can Català. Entraven a la vila a entrada de fosc, cantant les cançons de l'època, mostrant i repartint violes a les noies conegudes que trobaven al pas. Tips de pa moreno, bacallà i tonyina esqueixada, col·li-flor confitada, olives, escarola i ceba, els més no sopaven. Pels de «L'Americana», la cançó d'entrada era aquesta, en temps de pas-doble:

*Niña preciosa,
talle gentil,
bella cual la rosa
nacida en abril.*

No sempre la Quaresma ha estat com ara. Abans era rigorós menjar bacallà, congre i arengades, i escudella sense carn ni porc. Calia tenir butlla

mels amb pebre, llobins, cigrons, mongetes corcades, moresec... Desgraciat del que es mirava la cavalcada i no afuixava l'armilla a les safates o a les bosses penjades dalt de les canyes: era agredit per totes les comparses i quedava lluit. Les orquestres desgranaven passos-dobles i quan una acabava començava l'altra. Hi havia punts que les batusses resultaven èpiques entre els carros i els balconcs. Ja es preparaven amb temps. Les fon- des trencaven els ous tan sols per la punta a fi de poder-los tapar fàcilment, després de plens del que fos. Els vidres havien de po- sar-se nous; les parets quedaven amb les marques de la batalla. On era més acarnis- sada la lluita era en els cafès on hi havia societat de ball. A la carretella del Carnestoltes hi havia un cove a dins del qual hi buidaven les safates i aques- tes cuidaven de buidar les bosses dels carros. Recorregut tot Sabadell, torna- ven S. M. Carnestoltes, esgrogueït i malalt, marejat de música i gresca, a la Plaça. Broma per distreure'l fins a l'hora de sopar. En havent sopat, S. M. es posava greu; metges i practicants tenien consulta en veu alta. Els disbarats eren tants que la gent no tenia temps de respirar, car el riure era continu.

Els aficionats a les bromes del Carnestoltes eren molts. El Luan, el Ros de ca la Maria Rosa, el Pau Tara, el Xixino i molts d'altres. A S. M. se li dona- ven ajudes amb xeringues descomunals, se li duia el combregar amb una portadora a la qual precedia una gran esquila, tot un bisbe li donava l'ex- tremunció, i finava després d'haver fet testament i confessat. Un plor gene- ral dels que eren dalt del cadafalc donava a conèixer l'últim badall. No es pot descriure aquella tabola en forma de plors de tota mena. La lectura del tes- tament era un altre document crític que, tot en broma, deia el que no era per- més de dir en estat normal i passades les festes del Carnestoltes. Els balls de disfrees eren en totes les sales de ball el diumenge, dilluns i dimarts, tarda i nit. Era el darrer de la temporada i solia ésser un ball de nit animadíssim.

El dimecres, poc teixien; es preparava l'enterrament, que era el *clon* de la broma. Llunternes, estrenyecaps, calces de dona, llençols, enagos i ca- mises pagaven la festa. Farina, figues seques i grans d'all anaven en doina. El *tablado* era endolot; S. M. Carnestoltes, groc, embagulat, damunt d'un timbol, amb atxes de vent que feien més fum i fortor que no pas llum, era exposat des del matí i algun desvagat anava a fer-li una visita. A les nou de

la nit s'organitzava l'enterrament en el qual s'hi veia la direcció del Club Cal- ces, compost dels elements intel·lectuals de Sabadell en art, en crítica i en ca- ricatura. D'aquests, recordo Tomaset Bosch, Ramon Quer, Narcís Giralt, Fàbregas i Mar- galef. Els penons i fanals amb tota mena d'inscripcions, eren a cents, els concurrents a mils i els espectadors tot Sabadell i pobles dels voltants. Eren per morir-se de riure els vestits estrafolaris i les comparses d'una in- dumentària imaginària i era seriós i feia me- ditar de llegir tot el que acompanyava el difunt Carnestoltes. I quins ninots, i quina intenció! La caricatura era de lo més salat. Allò era tota una manifes- tació de crítica administrativa, política i de sociologia, tal com s'entenia allavors. L'enterrament del Carnestoltes era una vàlvula que des vaporava. La mainada cantava cada any, a les festes de Carnestoltes, les cançons:

la nit s'organitzava l'enterrament en el qual s'hi veia la direcció del Club Cal- ces, compost dels elements intel·lectuals de Sabadell en art, en crítica i en ca- ricatura. D'aquests, recordo Tomaset Bosch, Ramon Quer, Narcís Giralt, Fàbregas i Mar- galef. Els penons i fanals amb tota mena d'inscripcions, eren a cents, els concurrents a mils i els espectadors tot Sabadell i pobles dels voltants. Eren per morir-se de riure els vestits estrafolaris i les comparses d'una in- dumentària imaginària i era seriós i feia me- ditar de llegir tot el que acompanyava el difunt Carnestoltes. I quins ninots, i quina intenció! La caricatura era de lo més salat. Allò era tota una manifes- tació de crítica administrativa, política i de sociologia, tal com s'entenia allavors. L'enterrament del Carnestoltes era una vàlvula que des vaporava. La mainada cantava cada any, a les festes de Carnestoltes, les cançons:

*Carnestoltes, quinze voltes,
i Nadal de més a més;
tots els dies fossin festa,
la Quaresma mai vinguis.*

*El pobre Carnestoltes s'acaba de morir
un plat de mongetes i mitja de vi.
Sí, sí!*

La societat de ball «L'Americana», que fou la primera que funcionà ben reglamentada a Sabadell, prenia part cada any en l'organització de les festes del Rei de la broma. Fins i tot encarregà a un músic compositor de Barce- lona lletra i música per a unes absoltes, que deien:

*Tan bo que era i tan festiu,
no n'hi ha hagut cap més al món!
Per què encara avui no vin?
Per què avui ja no respon?
Floreu! Floreu si és que podem.
I floreu, floreu, floreu, floreu!*

per a menjar ous i permís del rector per a fer brou pels malats. Sempre hem vist el mateix; els diners ho resolen tot. Fins per a salvar l'ànima serveixen!

La serra vella

És una troballa dels temps passats. Per la Quaresma, abans que no hi havia l'abundor de calendaris i almanacs d'avui, moltes cases feien una vella de paper retallat que tenia set cames i peus, i cada setmana de Quaresma talla- ven una cama de la vella; en ésser a la setmana quatre, o sia la cama del mig, els parents infants figurava que anaven a serrar la cama de la vella de paper. Cada cama representava una setmana de Qua- resma. En ésser a mitja Quaresma és quan arriba la «serra vella», que, per la xicalla, és i ha estat sempre una festassa de les grosses i de les més popu- lars. La cançó que cantàvem, la primitiva, era aquesta:

*Serra vinaire en volem ff,
per guanyar hi un bon diné.
Serra la vella,
serra, serra, serra!
Serra la jove,
aquella que és més tova;
mestressa porteu ous,
que demà serà dijous;
mestressa porteu pa,
que la serra no pot passà;
mestressa porteu vi,
que la serra no pot seguit,
mestressa porteu cansalada,
que la serra està embussada;
mestressa porteu oli,
que la serra se'n va al dimoni.
Violet Sant Pere,
violet Sant Pau.*

la catxulxa en quèia,
la catxulxa en can,
que venim de Roma
de cercar corona
per Sant Nicolau.
Deu-me la paga
i adússiau.

Aquesta cançó ha estat intervinguda repetidament, sense tenir gaires res- pectes a l'expressió popular de la mateixa, posant-hi certs afegitons que cal despreciar. No els detallem per no propagar-los, però sí que cal incloure tan com es pugui perquè sien combatudes aquesta mena de tendències reformistes.

Mentre es cantava la cançó s'accionava una serra o xarrac damunt d'una fusta o un bastó tot seguint el compàs de la música. Un cop s'havia acabat, els petits eren obsequiats amb diferents espècies que, tot seguint parents o coneguts, arribaven a curullar els cistells que ja duïen preparats. L'obsequi més corrent eren ous, puix a la Quaresma són preferits i abunden. Darrerament aquest joïós costum ha pres aires de mendicitat, puix hi ha col·legis i institucions que n'han fet com una capta col·lectiva a so de bombo i platets. És una confusió ben lamentable.

